

Συνέντευξη με τον δάσκαλο και συγγραφέα Γιάννη Σ. Παπαδάτο, με αφορμή το βιβλίο του «Φεγγάρια παιδιά - Ποιήματα», εικονογράφηση: Βάσω Ψαράκη, εκδόσεις Πατάκη, 2024

Ποίηση για παιδιά

Ο Γιάννης Παπαδάτος είναι δάσκαλος. Δάσκαλος για μικρά και μεγάλα παιδιά. Δάσκαλος για δασκάλους. Διδάσκει την έμπνευση και τη δημιουργία ανακαλύπτοντας και αποκαλύπτοντας τη φωτεινή πλευρά του μυαλού της καθεμιάς και του καθενός. Τούτη τη φορά μας κάνει ένα μεγάλο δώρο. Βάζει στη ζωή μας «φεγγάρια παιδιά», ολόγιομα, χαρούμενα και παιγνιώδη. Ποίηση. Κυριολεκτικά. Ποίηση για παιδιά, ένα τόσο δύσκολο

και δυσέυρετο λογοτεχνικό είδος για απαιτητικούς αναγνώστες. Που ζητούν σοβαρότητα και χάρη, χιούμορ και γειωμένο σουρεαλισμό. Τα ποιήματα του Γιάννη Παπαδάτου τέτοια είναι: σαν «έναν δράκο φίλο που ταξιδεύουμε μαζί, χτες ήμασταν στο Νείλο» και έναν «γίγαντα βιβλιοφούρναρη από τη Θεσπρωτία» που μας παρασέρνουν σε «εικόνες που ζουν στα βιβλία κι οι αναγνώστες κρατούν τα γνία».

Τη συνέντευξη πήρε η ΜΑΡΙΑ ΚΑΖΑΝΤΗ

Τι δουλειά κάνει ένας «ιππότης παραμυθιάς»;

Αποκρυσταλλώνει, με γνώση, τις επιθυμίες των παιδιών και τους γνωρίζει τον κόσμο και μέσα από τη δική του πείρα. Ένας παππούς μπορεί να είναι πηγή εκθαμβωτικών αφηγήσεων τις οποίες καλείται το παιδί –και με αφορμή το συγκεκριμένο ποίημα μέσα από διαδικασίες συναντήσεων της ποίησης με τους ενήλικες– να τις συστοιχίζει και με τη δική του αναγνωστική ιστορία των μύθων και των παραμυθιών αλλά και της καθημερινότητας.

Πώς ανεβήκατε στη «ράχη μιας πασχαλίτσας»; Τι φαίνεται από εκεί πάνω;

Από τον κόσμο τον μικρό γνωρίζεται ο κόσμος ο μέγας. Το παιδί του συγκεκριμένου ποιήματος επιστρατεύει εκείνα που το θέλγουν για να εντυπωσιάσει τους ενήλικες. Με άλλα λόγια τους καλεί να το κατανοήσουν και να συνδράμουν στο ταξίδι: ενηλικίωσής του μέσα από ένα σύμβολο αγάπης και στόχων που είναι η πασχαλίτσα. Υπερρεαλιστικό ποίημα που οι εικόνες του σχηματοποιούν έναν κόσμο όχι όπως είναι, αλλά όπως θα έπρεπε να είναι για να αναμοιρίζεται με τα παιδικά όνειρα.

Αγαπάνε τα παιδιά τα βιβλία ή σαν τη «Λία που μισούσε τα βιβλία»;

Κι η αγάπη μαθαίνεται, αλλιώς όλα μαθαίνονται γύρω μας. Τα παιδιά είναι έτοιμα να αγαπήσουν ό,τι τους προσφέρεται με λειτουργικούς και δημιουργικούς τρόπους όπως οι επισκέψεις σε χώρους βιβλίων με τους γονείς ή τους εκπαιδευτικούς, η ανταλλαγή των βιβλίων, η βιβλιοθήκη της τάξης, η γνωριμία με τους συγγραφείς κ.ά. Η Λία αγάπησε τα βιβλία (ποτέ όμως τις ...ραχές), επειδή συνέδεσε ένα αρνητικό στοιχείο –την αποστροφή της για τα βιβλία– με ένα βιωμά της, έστω ονειρικό, με το δώρο ενός βιβλίου από τις φίλες της. Όπως θα υπάρχει κι ένας «σημαντικός άλλος», όπως η γιαγιά, στο ποίημα, που αν και απουσία θα την βοηθήσει, όπως και έμμεσα όλα τα παιδιά, να «ανακαλύψει» το βιβλίο.

Πάντα υπάρχει για κάθε παιδί ένας βιωματικός δικός του τρόπος, ώστε το βιβλίο να του γίνει απαραίτητο σε μια τεχνοκεντρική εποχή μάλλον «αντιβιβλιακή». Διάφοροι τρόποι που το καλούν να προσεγγίσει το βιβλίο, αν είναι επιφανειακοί ή διδακτικοί (π.χ. αν διαβάσει ένα βιβλίο θα γράψει καλές εκθέσεις), είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα το απομακρύνουν από το βιβλίο.

Αλλάζει ο «χάρτης των ονείρων» τον χάρτη του κόσμου τούτου;

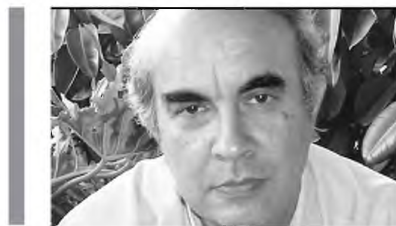
Αναμφίβολα, αλλάζει αν κάποιος πιστέψει στα όνειρα για μια καλύτερη ζωή, για έναν καλύτερο κόσμο που θα κυριαρχεί το καλό και το δίκαιο. Ίσως να φαντάζει ουτοπία αλλά κι η ουτοπία έχει τη θετική της προσηυτική πλευρά, επειδή είναι δυνατόν σπαράγματα μιας μελλοντικής ευτυχισμένης κοινωνίας να εφαρμόζονται στο παρόν. Αλλά θα πω και κάτι άλλο: αν προσπαθούσαμε περισσότερο να κάνουμε πράξη τα όνειρα και τις επιθυμίες των παιδιών –λαμβάνοντας υπόψη ότι η παιδική ηλικία αλλάζει από εποχή σε εποχή– ίσως αυτό να ήταν μια οραματική πεζίδα π.χ. για καλύτερα εκπαιδευτικά προγράμματα

ή για καλύτερα σχολικά βιβλία.

Πού θα βρούμε μια «παραμυθένια ποδιά», μήπως φωτίσουν το διάβασμά μας «φεγγάρια παιδιά»;

Η ποδιά της γιαγιάς είναι ένα σύμβολο πρωτογενούς αφήγησης που απλώνεται σε επιμέρους αφηγήσεις εμβληματικών μύθων, παραμυθιών, βιβλίων με ήρωες γνώριμους στο παιδί και με άλλους ήρωες που αναφέρονται και σε άλλα ποιήματα της συλλογής με αναδυόμενα μηνύματα κυρίως οικολογικά και ανθρωπιστικά. Επομένως η «ποδιά» ως σύμβολο βρίσκεται σε όλες εκείνες τις πηγές που αναδύονται το βιβλίο και βοηθούν ώστε να αναδυθούν χαρούμενα μεν αλλά και σκεπτόμενα «φεγγάρια παιδιά» ως οι εννοηστροπές ενός ευτυχισμένου μέλλοντος. Η «παραμυθένια ποδιά» αλλά και άλλα ποιήματα της συλλογής, προωθούν αβίαστα και δίχως διδακτισμό τη φιλιανθρωπία.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Τα παιδιά είναι έτοιμα να αγαπήσουν, ό,τι τους προσφέρεται με λειτουργικούς και δημιουργικούς τρόπους. Πάντα υπάρχει για κάθε παιδί ένας βιωματικός δικός του τρόπος, ώστε το βιβλίο να του γίνει απαραίτητο σε μια τεχνοκεντρική εποχή μάλλον «αντιβιβλιακή».